

بازیافت زباله ها ، محیط زیست ، گرم شدن زمین...

آمریکائی ها در حال حاضر به ازاء هر نفر ۴/۴ پوند در روز زباله تولید می کنند و این مقدار دو برابر مقدار آن در یک نسل پیش است .

در ماه ژوئن سال ۲۰۰۲ ، شهر نیویورک فعالیت های بازیافتی خود را برای شیشه و پلاستیک و کارتن نوشابه قطع نمود چون مسئولان عالی رتبه ی شهر اعتقاد داشتند که این فعالیتها مقرون به صرفه نیست . این امر بازیافت مواد زائد را از حدود ۲۱٪ به میزان ۱۰٪ کاهش داد و هر روز در حدود ۱۲۰۰ تن مواد زائد و زباله ی اضافی را به محل دفن زباله می فرستد . در مقابل شهر سیاتل در حدود نیمی از زباله و مواد زائد خود را بازیافت می نماید .

طبق آمار انجمن آلودگی محیط زیست ۷۰٪ از محلهای دفن زباله در آمریکا تا سال ۲۰۲۵ پر خواهند شد . در لندن و حومه ی آن محلهای دفن زباله تا سال ۲۰۱۲ دیگر جائی نخواهد داشت . محل دفن زباله برای زباله های خانگی تا سال ۲۰۰۷ به اتمام می رسد در مناطق دیگر جمع آوری ساده ی زباله ها یک مشکل بزرگ شده است . کشور برزیل بطور تخمین روزانه ۲۴۰/۰۰۰ تن زباله تولید می نماید اما فقط ۷۰٪ آن به محل دفن زباله حمل می گردد و باقیمانده آن در خیابانهای شهر جائی که سبب گسترش بیماری می گردد ، انباشته می ماند . کارخانجات بازیافت و کارخانجات تبدیل زباله به انرژی یک جایگزین دائمی برای تخلیه و جمع آوری ساده زباله است . آمریکا بیش از ۲۲۰۰ محل دفن زباله دارد .

در اروپا که بازیافت و تبدیل زباله به انرژی بسیار معمول و رایج تر است ۱۷۵ محل دفن زباله وجود دارد . انتظار می رود موجی از قوانین جدید در مورد بازیافت ، پروژه های تبدیل مواد زائد و زباله به انرژی و برنامه ی مدیریت مواد زائد در تلاش برای کاهش زباله ایجاد گردد . البته این امر از کالیفرنیا آغاز خواهد شد چون این شهر دارای حوزه ی اختیارات قضائی است که اغلب پیش بینی کنندگان خط مشی و سیاست به عنوان یک آینده نمای تغییرات از آن یاد می کنند .

قوانین و مقررات موجود در آینده سخت تر خواهند شد و قیمت مواد زائده زباله ها در پنسیلوانیا - کالیفرنیا جنوبی ، لوئیزیانا و شهرهای دیگر که میزان زیادی از زباله و مواد زائد را از تولیدکنندگان عمده ی زباله و آشغال مانند شهر نیویورک پذیرا می گردند افزایش خواهد یافت .

نگرانی های زیست محیطی

در دهه های آینده مردم در سرتاسر دنیا بطور فزاینده ای نسبت به مسائل زیست محیطی مانند آلودگی هوا حساس تر می گردند و این را از پیامدهای غفلت و بی تفاوتی ، بی خردی و ناآگاهی گذشتگان می دانند ضررهای ناشی از آلودگی هوا بر تندرستی و سلامت بخوبی مشخص است . در آمریکا برطبق تحقیقات پزشکی تخمین زده می شود که ۶۴۰۰۰ نفر از مردم هر ساله از بیماریهای قلبی - ششی ناشی از تنفس ذرات آلوده کننده ی هوا می میرند . در بخش زیر صحرائی آفریقا این تلفات در حدود ۳۰۰/۰۰۰ تا ۴۰۰/۰۰۰ نفر در سال است . بیماریهای تنفسی ناشی از آلودگی هوا سالانه حدود ۱/۴ میلیون نفر را در چین و جنوب شرقی آسیا تلف می نماید .

طبق گزارش سازمان حفاظت از زیست بوم آمریکا (EPA) تخمین زده می شود که آلودگی ناشی از نیروگاهها سبب ۲۳۶۰۰۰ مرگ بی علت در آمریکا می گردد .

بطور کلی سازمان بهداشت جهانی تخمین می زند که سالانه ۲ میلیون انسان بر اثر آلودگی هوا می میرند که این رقم در حدود ۵٪ کل مرگ و میر سالانه در دنیا است .

پارلمان اروپا تخمین می زند که ۷۰٪ از آب آشامیدنی قاره ای اروپا حاوی غلظت های خطرناک از آلودگی های نیتراتی

است .

در آمریکا نگرانی فزاینده ای در مورد مواد آلوده ساز مانند پرکلرات ، مواد افزودنی MTBE ، گازوئیل و حتی کلر که برای کشتن پاتوژن های موجود در آب استفاده می شوند می تواند نشانگر اهمیت مسائل و نگرانی های مربوط به سلامت باشد .

اگرچه علت این امر جای بحث دارد که گرم شدن کره ی زمین حقیقتی غیر قابل انکار شده است به عنوان مثال در ایستگاه بالمر در جزیره ی آئورس قطب جنوب ، دمای متوسط سالیانه از دهه ی ۴۰ حدود 3-4 درجه سانتیگراد افزایش یافته است و در ماه ژوئن به یک میزان تعجب آور ۹ CO-7 و در اوایل زمستان در این نیمکره می رسد . تحقیقات اخیر نشان می دهند که ۹۰٪ احتمال وجود دارد که دمای متوسط سالیانه ی این سیاره بین ۳ تا ۹ درجه سانتیگراد افزایش یابد .

دولت ها در حال انجام اقدامات فعالانه ای هستند تا از زیست بوم حفاظت کنند . به عنوان مثال ، کاستاریکا پس از سالیان دراز غیرموثر بودن در این امر ، در حدود ۲۵٪ از اراضی خود رامانند پارکهای ملی اراضی حفاظت شده اعلام کرده است . کشور گابون ۱۰٪ از اراضی خود را برای ایجاد پارک اختصاص داده است . لیبریا در حال حفاظت ۱۵۵۰/۰۰۰ جریب از اراضی جنگلی خود است . این امر با تلاش برای حفاظت از شامپانزه های غربی که در معرض خطر هستند صورت می گیرد . در سال ۱۹۹۹ برزیل حداکثر جریمه ی خود را در مورد برداشت غیر مجاز چوب از جنگل افزایش داد .

در تلاش برای ارتقاء فن آوریهای انرژی پاکیزه تر و کنترل نمودن گرم شدن کره ی زمین اکثر کشورهای اروپایی اکنون از تصاعد کربن سوختهای فسیلی مالیات می گیرند . در آلمان مالیات بر کربن در هوا هزینه گازوئیل را تا افزایش داده است.

در هند سیاستهای دولت بطور یکنواخت توسعه ی صنعتی را بسیار مهمتر از زیست بوم ارزیابی می نماید . با وجود این ، دادگاه عالی هند در تلاش برای کاهش آلودگی هوا فروش خودروهای جدید را در دهلی نو تا ۱۸۰۰۰ دستگاه در سال محدود نموده است که این رقم کمتر از یک چهارم متوسط تعداد خودروی فروخته شده در سالهای قبل بود . با این وجود هیچیک از ۲۳ شهر دارای بیش از یک میلیون جمعیت هند استانداردهای سازمان بهداشت جهانی را در مورد کیفیت هوا رعایت نمی کنند . بطور تخمین در هند سالیانه دود حاصل از روشن کردن آتش برای پخت و پز در خانه ها ۵۰۰/۰۰۰ نفر را که اغلب زنان و کودکان هستند طعمه مرگ می کند .

کشور هلند با پیش بینی افزایش ۹۲ سانتیمتری سطح آب دریا اکنون در حال هزینه کردن ۱ میلیارد دلار برای ساختن

آب بندهای جدید است .

در صورتی که آلودگی هوا هم اکنون فوراً متوقف نگردد تقریباً ۲۰۰ سال به طول می انجامد تا دی اکسید کربن و گازهای دیگر گلخانه ای به سطوح قبل از دوران صنعتی شدن دنیا باز گردد . سیاستهای زیست محیطی هر جا که این سیاست ها با منافع تداخل داشته اند سبب ایجاد واکنش شدید سیاسی شده اند و این واکنش ها مدت مدیدی در غرب و آمریکا مشاهده میگرد . با وجود این ، هزینه محافظت نکردن از محیط زیست آن چنان آشکار است که نباید از آن غفلت شود . در سرتاسر دنیا آلوده کنندگان محیط زیست و اشخاص خصوصی ذی نفع از تسهیلات دولتی بطور فزاینده ای در حال مقابله با قوانین دست و پاگیر وضع شده به نفع کل جامعه هستند .

جنگ آب

تا سال ۲۰۴۰ حداقل 3/5 میلیارد انسان دچار کمبود آب خواهند شد . که این رقم تقریباً ۱۰ برابر سال ۱۹۹۵ است . تا سال ۲۰۵۰ کل دو سوم جمعیت دنیا در مناطقی زندگی خواهند کرد که با کمبود آب دائم و گسترده مواجه خواهند بود . آب آلوده در ۸۰٪ از مسائل مربوط به سلامت و بهداشت دنیا دخالت خواهند داشت . در هر روز در حدود ۴۰/۰۰۰ انسان در اکتاف دنیا بر اثر ابتلاء به بیماریهای ناشی از آب آلوده می میرند که این رقم در سال به 14 میلیون نفر می رسد .

طی دهه های آینده بر طبق آمار سازمان ملل یک سوم از جمعیت آفریقا و اغلب شهرهای بزرگ در کشورهای در حال توسعه دچار کمبود آب خواهند شد .

بخش شمالی چین محل زندگی احتمالی نیم میلیارد انسان است . که قبلادچار کمبود آب بوده است . از سال ۱۹۶۵ تاکنون سطح آبهای زیرزمینی شهر بیجینگ تقریبا ۶۰ متر کاهش یافته است .

مصرف آب سبب ایجاد مشکلات دیگری نیز می گردد . به عنوان مثال تبخیر نزولات آسمانی سبب رسوب موادمعدنی در خاک می گردد . تا سال ۲۰۲۰ ، ۳۰٪ از زمینهای مزروعی دنیا تبدیل به نمک زار می گردند و تا سال ۲۰۵۰ ، ۵۰٪ از این زمینها شوره زار می گردد . اکنون نیز تقریبا در هند ، پاکستان ، مصر ، مکزیک ، استرالیا و بخشهایی از آمریکا پدیده ی نمک دار شدن اراضی در حال کاهش دادن میزان بازدهی محصولات زراعی است .

علاوه بر این ، آلودگی هوا سبب کاهش منابع آب آشامیدنی سالم می گردد . در هند در حدود ۳۰۰ میلیون انسان به آب اشامیدنی سالم دسترسی ندارند و این به دلیل آلودگی گسترده رودخانه ها و سفره های آب زیرزمینی است . کیفیت آب حتی در کشورهای توسعه یافته در حال تبدیل به یک مشکل فزاینده است . در آمریکا شهرهایی مانند آتلانتا که سیستم آب و فاضلاب بسیار قدیمی است و ۱۰۰ سال قدمت دارد و بسیار ضعیف نگهداری می گردد . از قطع مکرر آب آشامیدنی که سبب فرونشینی لجن ، آسغال ، باکتری ها و آلوده سازها در آب لوله می شوند دچار خسارت و زیان شده اند

بسیاری از بوم شناسها بر این باورند که گرم شدن کره زمین سبب ایجاد خشکسالی مکرر پیش از حد معمول در مناطق غرب رودخانه ی می سی سی پی در آمریکا می گردد .

انتظار می رود این مشکلات همانند قحطی های دوره ای و بیابان زائی در دهه های آینده شدیدتر و بیشتر گردد . جنگ بر سر آب که بیش از یک دهه وقوع آن پیش بینی می شد اکنون در مناطقی مانند کشمیر تهدیدی قریب الوقوع است . بخش عمده ای از آب پاکستان از مناطق کشمیر که اکنون تحت کنترل هند است ، تامین می گردد .

از دیگر منازعات در آینده بین ترکیه - سوریه و عراق بر سر رودهای دجله و فرات درمی گیرد . اردن ، سوریه ، فلسطین بر سر آب حاصل از رودخانه ی اردن و سفره های آب زیرزمینی در زیر ارتفاعات گولان هند و بنگلادش بر سر آب رودخانه گنگ و براهماپوترا و چین و هند و چین و تایلند بر سر رود مکونگ ، قرقیزستان ، تاجیکستان و ازبکستان بر سر رودخانه آمودریا و رود جیحون و ایتوپپی و سودان و حداقل شش کشور شرق آفریقا شامل مصر که رود نیل از آن می گذرد . ناخالصی های موجود در آب نیز در صورتی که جمعیت دنیا مسن تر گردد و نسبت به بیماریهای عفونی حساس تر گردند مشکلی بزرگتر خواهد شد . در آمریکا تعمیر سیستم های آبرسانی پوسیده احتمالا یک اولویت اساسی و عمده در مورد شهرهای قدیمی تر مانند نیویورک ، بوستون و آتلانتا می گردد . تخمین هزینه ی تعویض و تعمیر ضروری شاه لوله های انتقال آب تا ۱ تریلیون دلار می رسد . در ۵ سال آینده تامین کنندگان آب در آمریکا با قوانین و مقررات جدید بیشتری که از زمان تدوین قانون اساسی آب آشامیدنی سالم که در سال ۱۹۷۴ امضاء گردید قابل اجرا شد مواجه خواهند شد .

ترجیح نا میمون توسعه صنعتی بر مسائل زیست محیطی

پاسخگویان به یک همه پرسی در هند تخریب زیست محیطی را از نظر رتبه در میان فهرست متشکل از ۲۰ مورد که مشکلات مهم کشورشان بود : علیرغم مشکلاتی مانند جنگل زدایی لجام گسیخته ، آلودگی گسترده آب و هوا و کاهش تنوع زیستی و بسیاری از مشکلات دیگر در ردیف ما قبل آخر قراردارند .

در آفریقای جنوبی براساس مطالعه ی فرصتهای تجاری زیست محیطی که توسط موسسه صنایع کانادا صورت گرفته است بی اعتمادی و بدگمانی به بسیاری از قواعد و قوانین زیست محیطی ناشی از سالیان دراز محدودیت های تبعیض نژادی است که اغلب به صورت اقدامات زیست محیطی توجیه می گردد .

در حدود ۷۰ درصد از انرژی مصرفی کارخانجات تولید انرژی در چین از ذغال حاصل می‌گردد که فقط تعداد اندکی از آنها دارای تجهیزات کنترل آلودگی هستند. دانشمندان تخمین می‌زنند که تا سال ۲۰۲۵ میزان ورودی اکسید کربن و گوگرد در جو توسط چین از مجموع کشورهای آمریکا، ژاپن، و کانادا بیشتر خواهد شد.

به نظر می‌رسد بارانهای اسیدی همانطور که آمریکا و کانادا را دامنگیر کرده است در آینده در صورتی که طراحان نیروگاههای جدید تولید برق و کارخانجات کنترل آلودگی را در نظر بگیرند در چین نیز ساده خواهد شد. در هند مساحتی به اندازه‌ی آمریکا توسط غبار نرم و خفیف ناشی از سولفات و دیگر مواد شیمیائی مربوط به باران اسیدی پوشیده شده است. بنظر می‌رسد این مشکل در اغلب کشورهای در حال صنعتی شدن نیز رخ می‌دهد.

در دهه‌های آینده منطقه‌ی وسیعی از این سیاره در معرض آلودگی، جنگل زدائی و دیگر مشکلات زیست محیطی قرار خواهد گرفت. بیماریهای مربوط به آلودگی آب و هوا بطور شدیدی در سالهای آینده گسترش خواهد یافت. در حال حاضر بیماریهای انسداد ریوی مزمن در چین ۵ برابر بیشتر از امریکاست. با افزایش انتظارات شهروندان کشورهای در حال توسعه از درمانهای مدرن و سلامتی و بهداشت فشار بیشتری بر اقتصاد این کشورها وارد خواهد آمد. این فقط گوشه‌ای از مشکلات آینده است و شاید آنچه‌ان هم مشکل و دردسر آفرین نباشد. در حال حاضر حتی دولت آمریکا پذیرفته است که گرم شدن کره زمین نتیجه فعالیت‌های انسانی است که سبب تولید گازهای گلخانه‌ای می‌گردد. اکنون بنظر می‌رسد چین و هند بزودی نسبت به کشورهای عمده صنعتی این گازهای گلخانه‌ای را بیشتر تولید خواهند نمود. با کمک به کشورهای در حال توسعه برای افزایش سطح استانداردهای فرهنگی بدون ایجاد آلودگی در سطح وسیع به کمک و تدبیر بیشتری از سوی کشورهای توسعه یافته که همیشه مایل به وقف خود در این راه بوده‌اند، نیاز دارد.

ناپدید شدن حدود نیمی از تمامی گونه‌های روی کره زمین تا سال ۲۱۰۰ براساس فهرست قرمز اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی در حدود ۱۵۵۸۹ گونه در لیست گونه‌های در معرض تهدید هستند (7266). گونه جانوری، ۸۳۲۳ گونه گیاهی و گونه‌های گلشنی. این رقم نشان دهنده‌ی افزایش ۲۳۰ گونه به لیست قرمز سال ۲۰۰۳ است.

اکنون فقط در حدود ۲۵ گرمگاه که در حدود ۱۱٪ از مساحت کره زمین را تشکیل می‌دهند. ۷۰٪ از رویش اصلی خود را از دست داده‌اند. آنچه باقی مانده است ۲٪ از سطح کره زمین است که موطن ۴۴٪ از تمامی گیاهان و ۳۵٪ از مهره داران به غیر از مامی هاست. گرمگاهها همچنین موطن ۲/۱ میلیارد انسان و یک پنجم جمعیت دنیا هستند.

بر طبق برنامه‌ی زیست محیطی سازمان ملل بطور تخمین هر سال در حدود ۵۰/۰۰۰ گونه منقرض می‌گردند که سرعت آن ۱۰۰۰ برابر سرعت انقراض طبیعی است.

علت عمده‌ی کاهش گونه‌ها بر طبق اظهار نظر دانشمندان دانشگاه کلرادو تخریب زیست گاههای طبیعی با کشاورزی، برداشت چوب از جنگل و گسترش شهرنشینی است. سالیانه در حدود ۳۰ میلیون جریب از جنگلهای بارانی تخریب می‌گردند.

صخره‌های مرجانی در سرتاسر دنیا به سرعت در حال از بین رفتن هستند. به عنوان مثال صخره‌های مرجانی دریای کارائیب ۸۰٪ از پوشش مرجانی خود را در ۳ دهه‌ی اخیر از دست داده‌اند. علل اصلی عبارت اندازه‌ی ماهی گیری بیش از حد، آلودگی و گرم شدن کره‌ی زمین.

اگرچه هنوز مشخص نیست که ماهیگیری تجارتي سبب انقراض گونه‌ای شده باشد - عمدتا به این دلیل که صید چند عضو تا آخر یک گونه‌ی در حال انقراض بسیار هزینه بر است - شاید این امر یکی از دلایل مهم کاهش گونه‌ها باشد. از 40 سال قبل که ماهیگیری بصورت صنعتی آغاز شد ذخیره ماهیکد، تن، نیزه ماهی و مارلین و کوسه ماهی ۹۰٪ کاهش یافته است.

کاهش گونه ها اثر منفی بسیار شدیدی در رفاه و سعادت بشر دارد . نیمی از تمامی داروهای مصرفی در پزشکی از منابع طبیعی بدست می آیند که این داروها شامل ۵۵ دارو از ۱۰۰ داروی مهم است که در آمریکا تجویز می گردند . در حدود ۴۰٪ از تمامی داروهای مصرفی در پزشکی از شیره گیاهان آوندی ساخته می شوند . تاکنون فقط ۲٪ از ۳۰۰/۰۰۰ گیاه شناخته شده ی شیره دار برای تهیه داروهای موجود مناسب ارزیابی شده اند . در اندونزی که دارای یک هشتم صخره های مرجانی دنیاست بیش از ۷۰٪ از مرجانها مرده و یا درحال مرگ هستند . اقتصاد اندونزی سالیانه ۵۰۰/۰۰۰ تا ۸۰۰/۰۰۰ دلار بر اثر کاهش و مرگ در هر مایل مربع از صخره های مرجانی خسارت می بیند . زیست بوم های متنوع از نظر گونه ای نسبت به اکوسیستم های دارای گونه های کمتر دی اکسید کربن بیشتری جذب می کنند . از این رو کاهش تنوع زیستی یک علت بالقوه ی گرم شده زمین است .

ادامه شهرنشینی و وخامت مشکلات اجتماعی و زیست محیطی

برطبق گزارشات آماری جمعیت دنیا در سال ۲۰۰۴ اداره ی مرجع جمعیت ۴۸ درصد از جمعیت کنونی دنیا در شهرها زندگی می کنند . در صورتی که در حدود 2/1 میلیارد انسان به جمعیت شهرهای دنیا اضافه می گردد این رقم تا ۶۰ درصد نیز رشد خواهد داشت .

بیش از سه چهارم از جمعیت کشورهای توسعه یافته در شهر زندگی می کنند . در آمریکای شمالی شهرنشینی در حدود ۷۹٪ است و بیشترین مقدار را در بین کشورهای توسعه یافته دارد . اما شهرها در کشورهای در حال توسعه دارای بیشترین رشد هستند .

شهرهای بزرگ ، بزرگتر می شوند . در سال ۱۹۵۰ فقط ۸ مادر شهر در دنیا وجود داشت که جمعیت آنها از ۵ میلیون نفر بیشتر بود . تا سال ۲۰۱۵ در حدود ۵۹ مادرشهر وجود خواهد داشت که ۴۸ عدد آنها در کشورهای کمتر توسعه یافته خواهند بود . از این تعداد ۲۳ شهر دارای جمعیت بیش از ۱۰ میلیون نفر هستند که به غیر از ۴ شهر بقیه در کشورهای در حال توسعه خواهند بود .

افزایش جمعیت طبیعی اکنون بیش از نیمی از افزایش جمعیت شهرها را شامل می شود که تقریباً کمی بیش از یک سوم رشد جمعیت شهری ناشی از مهاجرت است .

در حدود یک میلیارد نفر از جمعیت شهری بدون سرپناه ، آب تمیز ، دستشویی و نیروی برق هستند . طبق آمارها سازمان ملل ، سالیانه این مشکلات سبب ۱۰ میلیون مرگ بدون علت و غیرضروری می گردد . براساس آمار موسسه دیده بان جهان اشتعال مواد سوختی در شهرها ۷۵٪ از بخارات کربن متصاعد شده در هوا را در دنیا که ناشی از فعالیتهای انسانی است ، شامل می گردد .

دانشمندان ناسا بر این اعتقادند که شهرنشینی سبب می گردد که ساختمانها و راههای آسفالت بر روی حاصل خیزترین زمینها بنا شوند که این امر سبب حذف مقادیر قابل توجهی از گیاهان جاذب کربن می گردد .

همچنین شهرنشینی در مناطق پر آب سبب می گردد بجای آن که آب داخل زمین فرو رود ، حاشیه ی شهر از نظر ذخایر آبی فقیر گردد . آب باران در روی زمین جمع می شود و توسط سیستم لوله کشی به شهر وارد می گردد ، مصرف می گردد و تبدیل به آب خاکستری شده و سپس به اقیانوسها می ریزد . در برخی از مناطق مانند حوالی آتلانتا سطح آب زیرزمینی در سفره های آب زیرزمینی محلی به دلیل آن که آبی که دوباره پس از مصرف وارد آن می گردد ، اکنون از دست رفته است سریعاً در حال کاهش است .

آمریکا یکی از مثالهای نقض بزرگ افزایش روند شهرنشینی است . این جامعه ی وابسته به خودرو یکی از بهترین سیستم های بزرگراهی در دنیا را داراست با بار ترافیکی نسبتاً کم است بطوری که تعداد زیادی از مردم آمریکا در عوض زندگی در شهر در حومه ی شهرها زندگی می کنند .

گفتنی است دخالت شهرها در گرم شدن کره ی زمین فقط در سالیان آینده افزایش خواهد یافت:
با کاهش ذخیره ی آب آشامیدنی دنیا ، مردم در مناطقی تجمع می کنند که بدست آوردن آب بسیار سخت و دشوار است و آب با حداقل بازده مصرف می گردد . مرگهای ناشی از کمبود سرپناه ، آب و بهداشت رشد خواهند نمود .بیماریهای واگیر هنوز به رشد خود ادامه خواهند داد و بسیار معمول خواهند شد . مانند گسترش فزاینده مبتلایان به ویروس اچ.آی.وی و بیماریهای واگیر دیگر که به سرعت در حال گسترش هستند . از آنجائی که در حال حاضر رشد جمعیت بیشتر ناشی از افزایش طبیعی جمعیت است تا مهاجرت ، برنامه های طرح شده برای آنکه مردم شهرنشین تشویق شوند تا در حومه شهرها بمانند ممکن است مورد توجه لازم قرار گیرند . بنظر می رسد تحصیلات و طرح و برنامه های خانوادگی احتمالاً رشد شهرها را کنترل نمایند .

مترجم: پیمان کاشانی

منبع: روزنامه رسالت